

Saimneezibas nodala.

Waj superfossats, waj guano?

Daschdōs apgabalōs semkopji pafahkuschi laukus mehflos weenigi ar mineralu supersoffateem (fagatawo- teem is mineralaem), kas fatura tilai soffora flahbumu, un zaur kure ilgadigu leetaschanu plaujas top arweenu wahjakas, tapebz ka zaur scheem supersoffateem seme daben tilai soffora flahbumu, bet newis flahpekli un salju — stahdeem gluschi neapejami wajadsigas weelas, bes kurahm tee nemas newar usturetees. Semē fahrah- jahs pehzak dauds soffora flahbuma, kamehr flahpekla un salju sahl peetruekt; bet semei tilpat launuma no weelu truhluma, fa no weelu pahraluma, un tapebz ta top fluktua. Preerisch semes ustureschanas labā fahrtibā, reisjā or supersoffateem jaleetā ari kuhis mehfli, waj ari zits fahds maijjums, kas fatura stahdeem wajadsigas weelas; bet tad jaleetā diwkahrtigi mehfli, zaur fo, finams, ari seelakas isdoschanas.

Balosch^u guano fatura fewⁱ wifa^s fwariqafas stahdu
baribas weelas, k^a fossora fshabmu, fshabelli un faliju,
bes tam wehl falkus, magnesiju (loti mas) u. t. pt.; ta-
pehz tad ari guano dehwé par pilnigeem mehfleem,
bet superfossatus par spezialigeem mehfleem.

Is profesora Emila Wolsa („Praktisla semes mehfloschana.“ Profesora J. Katinowska pahrtulskota 1869.) tabulahm redsams, ka sausōs valoschu islahnijumōs

8% flohp. 6% foss. skahb. un 5% kalij.
Peruas guanå 12½% fl. 10% , 3% "

Nesinam, zik tahlu s̄chee skaitli pateesigi, bet tee —
profesora E. Wolfa skaitti. Baloschu mehflus eeskata
par diwreis nespēhzigaleem, neskā Peruas guano, t. i. us
weenu daku Peruas guano jaņem diwi dakas baloschu
guano; bet tapehz ari baloschu guano 2-reis lehtaks,
neskā Peruas guano.

Pehz Petrowskas Semikopibas akademijas ispehtiju-
meem (Maslawà) israhdahs, ka soffora flahbuma kuh-
stofschà ihpfachiba naro wifös mehflös weenada, kuri to
seetä weidä fatura; ta peimehram soffora flahbums kuhst
wifgruhtak is sofforskahbeem kalku minerakeem (laproli-
teem, sofforiteem, apatiteem), weeglak is kaulu pelneem
un kaulu oglem, pehz tam is kauleem, bet wifweeglak is
guano. Bet neween sofforskahbums, ari wifas zitas
weelas ir supersoffata tahdä weidä, surä tahs weegli
pahreet semë un slahdeem ari weegli uskremamas, un
passifstama leeta, ka mehflüs war leetat jo ihfakâ laifâ
eepreelsch fehjai, jo weeglak tee kuhst, t. i. ihfi eepreelsch
fehjas un semes arschanas.

Guano israhda tulin taifni, ahtri un redsami sawu spehku pee stahdeem.

Pehđ profesora E. Wolfa wajaga uš defetiku:

	wismasafate.	widejt.	wiswairal.
Peruas guano	10 pud.,	25 pud.,	50 p.
Baloſchu	20—30 "	50—60 "	100 "
Suhit mehſlu	1200 "	2400—3600 "	3600 "

P. S. Weena kubik-pehda balosahu guano swer
0,8-0,9 pudu.

Reisam haloschu mehslus leeta fasmalzinatus, to-
mehr naw nekahda starpiba nomanama, kad tos leeta
tahdus paschus, kahdi tee nahk pahrofchanâ, tapehz fa-
windus budamâs weelas pee puhschanas weenadi isdalahs
semê. Guano issehj eepreeksch arshanâs, ar roku, jo
schee mehslî nesaehd zilwaka ahdu, un ar roku tos war
weenlibdsigi islaist, pehz issehshanas tos apaz.

Guano spehla ilgums atkarahs taisni no wina darbibas aktruma. Ja semi mehflo wideji, ja augschä pessihmets, tad laulu miltu un kuhts mehflu spehlu rehkina us 4 gadi, guano spehlu us 3 gadi, gipsa, Eschiles salpetra, wahramas sahls, fehrlahba amoniaika spehlu us 1 gadu, pessi kam no schi spehla nahk:

	1-majā,	2=trajā,	3=fchojā,	4=tajā gadā
no kūhtē mehſl.	25%	25%	10%	5%
" paul. milt.	25—30 "	25—30 "	20—25 "	10—15 "
guano	60	25	15	—

„Guano“ „oo“ „25“ „15“ — „12“
„If schihs un augschjäas tabulas redsams, fa guano
war ari fuhts mehslu weetâ leetat dauds masakâ mehrâ,
pehz diweem gadeem treshajâ, pee kam waram but pah-
leezinati, fa guano darbiba ik gadus bus frehzigala,
nekâ fuhts mehslu darbiba. Pee tam wehl guano lee-
tajot seme nepeeouq ar nesahlem, fa tos gan ir pee
fuhts mehslu leetaschanaas.

Ja nu tagad falihdsinam labumus, kas zelahs zausr mehslofchanu ar guano un kuhis mehsleem, tad nahkam pee pahliezjinaschanahs, ka masas faimneezibas guano ar leelu felmi war leetat, pee lam lopi now jatura tur, fur tos pa leelakai dalaik preefch mehslofchanas tura. — Nemfim lopu ustureschanas mafsaas widejos skaittus.

Us weenu defetinu wajaga, diwi gadôs, 2400 pudu fuhis mehflu.

No weenās slauzamas gowē, pē 800 mahrz. dīshwa
fūmaguma un wafaraš ganishonās pławās, babon il
gadus — 600 pudu mehslu, tā tad uſ weenu desetinu
wajaga 4 gowu, luroš mafshās pa 40—160 rubl.

Is dewumi.

Saudejumi no 160 rbl. — 5% ik gadus	8 rbl. — sp.
" 10% no apdrošināšanas	
naudas un lopu vehtības	16 " — "
Bariba, vēžs prof. Haubnera, us 1 gowi	
ik gadus — 90 pud. seena, pa 40 l.,	
us 4 gowim	144 " — "
Salmi, pa 25 mahz. ik deenos, 13 pud.	
gadā us gows, pa 1 kap. pudā, us 4	
gowim	— " 52 "
Prozentes no baribas sahles saudejuma	
pa 5%, par $\frac{1}{2}$ gadu — pāvisam .	3 " 66 "
Weena salpone us 10 gowim, ik gadus	
40 rbl., un 4 gowim	16 " — "
Kalpones pahrtīla ik gadus	40 " — "
Winas fortelis, apkurīnaschana, apgaif-	
moschana, ik gadus	3 " — "
Dahwanas, slimibu un ziti išdewumi	
Pametumu % no strahdneezeš usture-	
schanas mafkas, t. i. no 62 rbl. pa	
5%, par $\frac{1}{2}$ gadu	1 " 55 "
Wifas išdoschanas preeīšā 4 gowim 237 rbl. — sp.	
No 2400 pudū mehfsu, pa 1 kap. pudā	
eenahb.	24 " — "
Tā tad skaidru išdoschanu 213 rbl. — sp.	
Bet šahdas išdoschanas ween ir tikai tad, kad	
preeīšā aprehlinatā goda lopi eegahdati zaur pirkšchanu;	
ja tee mahjās usaudzinati, tad pēc išdoschanahm japee-	
skaita vehl kļaut triju gadu audzināšanas tehrinā. Vēžs	
Petrovskas Semkopibas un Mesha akademijas aprehki-	
numa ūhīhs išdoschanas istaifa 3 gadus us latra lopa, widejī	
rekhinot, ik gadus pa 117 rbl., us 4 gowim 468 rbl. — kap.	
Saudejuma % no ūha kapitala, pa 5%, pa	
1/2 gada	7

1½ gava	10%	no apdroſchinaschanas un loſa wehrtibas, zaurmehrā par 1½ gada	14	"
			Kopā 489 rbl.	- ſap.
No ik ſatras gows dabon 3 gadōs 458				
pudi mehſlu, pa 1 ſap. pudā, 4 rbl.				
58 ſap., no 4 gowim			18	" 32 "
Skaidriš iſdewumis par audſinachanu 470 rbl.	68	ſap.		
4 gowu audſinachana mahjās iſmalka 4 gadōs 213 + 470 rbl. 68 ſap. = 684 rbl., kureus wajadſetu patehret preeſch 2400 + 458 × 4 = 4232 pudu mehſlu eegahdaschanas, kaſ wehrti 42 rbl. 32 ſap. Un lai ſhee iſdewumi 4. gadā aismalkatos, tad ik ſatrai gowei wa- jadſetu 4. gadā 85 wedri peena dot, pa 2 rbl. wedri rehkinot, 85 × 4 × 2 = 680 rbl., ko nemas newar no semneelu lopeem pagehret, kaſ naw no ihſtenām fugām, un bes tam wehl ik ſatra gows 4. gadā naw ſlauzama.				

Baloschu guano pat diwlahrtigi leetajot, deht wiwu
spehla salihdsinashanas ar Peruas guano, iseet, widejii
nemot, us desetinu 50—60 pudu, taï pafchâ diwu gadu
laikâ, preeskâ kura mums wajago 4 gowu mehflu; bet
guano massâ tikai, 60 pudu $\times$ 60 lap. = 36 rbl., jeb
18 rbl. ik gadus us desetinu, un ta jau ir warena ka-
pitala pataupishana faimneezibâ, jo nerehkinot isdofsha-
nas par lopu audsinashanu pirmôs trijôs gaddôs, mehs
guano leetadami pataupam ik gadus us katru desetinu
213 — 18 = 195 rbl., pee kam laufi dabon dauds laba-
lus, nekâ kuhis waj kaut kureus zitus mehflus.

Guano par labu runà skaitli un ta buschana, kafajà ir wifas tahs weelas, kas stabdu baribai wajadsi-gas un kas weegli pahreet semè.

Valoschu guano ir loti teizams ari preeksch dahrs-
neeksem, tapehz fa zaur to fakau stahdi un augli stipri
pahrlabojahs; guano dod stahdeem svehku, kreetnu au-
gumu un garfshu.

Dahrsðs leetajot tas jaseek sem stahdeem un ja-aprok ar semi ta, fa ta to pilnigi opsegstu, lai semē pa-lisktu wiss wina dahrgais spehks.
Guano war ar brangu sekmi leetat legeklöös preelsch

Wahl der Grabdenkmäler führte Schmetzli

Strahdneku jeb falpu fahrtas stahwollis prasa jau tagad deesgan noopeetnas eewehroschana; bet nahlotne buš, kā domajams, fahda eewehroschana dauds wairak wajadsiga. Fraid aprahdits wisōs sinisłōs rakstōs, par politiski ekonomiū ieb toutesās laimenesīsu rakstāt, ja

tur alsas masinajahs, tur strahdneeku skaitas leelaks nelä preefsch darba wajadsiqs. Tadehk ari pee mumis ar eedfishwotaju skaita augfchanu paliks strahdneeku algas orweeney masakas un nabadsiba wairosees. Daschäas semes, fa Anglijä un wifswairal Ibhrijä, tas jau pee-dishwots. Tur ir strahdneeku daudsi, bet darba mas; tadehk tureenes strahdneeku litsens loti behdigas un nabdiba winu pulka leela. Katru gadu daudsi aiseet us Ameriku dshwot. Ja pee laika netiks par laboschanu gahdat, tad ari muhsu strahdneeku lahrtai war but tahds pats litsens gaidomä. Jau tagad parahdahs schur un tur darba truhkuma behdigas sihmes. Tadehk par wifäm leetäm jadomä us lihdselkleem, loi waretu strahdneeku lahrtas stahwolli labot, bet newis weenaldsiqi wifus truhkumus atstaht ne-eewehrotus, fa „Kahds Sauzeetis“ lo darijis „Balt. Semk.“ 15. num. Ko tas palihds, kad azis aistaifa preefsch fawu lihdszilwelu behdigas bufchanas; tatfhu reissi ta nahls gaifsmä.

Zeen. „Sauzeetis“ brihnahs par to, kā warot tā teikst, ka kalpeem schogad tikusħas dotas masas algas, ka us preeskhu wehl leħtak wareħċhot dabut u. t. t. Bet it kā par brihnumi turpat apseelinga, sawàm tikklo iſteiltam domàm gluschi pretim, ka ta' eſot gan taisniba, ka schogad wareja strahdneekus dabut par defmit un wairak rubleem leħtak, neska isgħajnejha gadā. Tas nu gan eſot notiżijs tadehk, ka fainmeeki newarejuſchi wairak dot, bet newijs no redsefħanas, ka strahdneeku netruħks. Wajtas tizoms! Kuxx-fa fainmeeks pee mums butu gan bijijs taħħos nefinatneeks, kās nebūtu bes kahdas faruna-ħanas redsejjs, ka kalsu nebus truhkums! Bet katrix-tatħiġi fna, ka jidu isgħajnejha gadā strahdneeku nebija truhkums, tadehk ari wareja drosgħi fitrat, ka schogad ne til dauds netruħks. Jo lausħu flait ar katra gadu aug, un dasħi fainmeeki wehl rauga iſtikt ar masaf strahdneekiem, daschadus kreetnus senkopibas riħkis un masħinas eegħadbadami. Mums tuwvunā naw neħħas leelakas pilseħtas nedu zitħas kahdas pēlħas weetas. Tadehk, ja kahdam butu eespejħjams aiseet zitħar darbu mellet, tad to wareru isħdarit tikai nepreżeżees strahdneeks, jaur kō ari kahdam pee mums teek druslu leelaka algħad-dota. Ja nu us preeskhu darba bus tilpat mas, kā tagħad, un strahdneeku flait wairojħas, tad algħas palikx neween masħħas, bet war but ari, ka dasħs strahdneeks newareħs par wiċċmasako algu dabut weetas. Ta ir-ffa idra un katra faproptama leeta, ka dauds konkurentu ir-ħasas algħas zehlonis, bet newijs tadehk, ka fainmeeki (darba dewejji) nespēħtu wairak dot, kā zeen. „Sauzeetis“ grib eeteik. Par nespēħx-ħanu newar nemař runa but, jo kalpi teek fadereti us katra nahlofsħu gadu pawa-farā, kur neweens nesna, taħħos bus nahlofsħais rudens, labbs waji fliski, un waj wareħs spejħ strahdneekiem dol algu waj ne. Ja pagħajnejha gads ari butu bijijs fliski, tad tadehk ween jidu wehl newar dot maſu algu, jo nahlofsħais gads, us kureu strahdneeks faderet, war but kotti labbs. Ta' finn butu labaki, ka strahdneeku dereshħana notiktu taħda laik, kur war puflidhs redset, taħħos bus nahlofsħais gads, par peem, peħz Jahneem. Bet tagħad, kur dereħħħana ir-pirms Jurgeem, tas ir-fawadi. Jo war no tam redset, ka dasħu reis naw biju ſħi labaki gadi, neska isgħajnejha, un toomehr tila leelakas algħas dotas, neska schogad, kur wideja (t. i. wiċ-pxarriġi nemot) strahdneeku alga ne-eet pahri par 40 rubleem. Kad isgħajnejha gadā butu wideja alga ari wairak neska 50 rbl. biju, tad peħz pašcha zeen. „Sauzeetis“ domàm 40 rbl. schogad now teikst var maſu. Ar to ir-finna, domajama taħħos algħas weħrtiba, kō kalpo dabu bes maiessej, filuma u. t. t. Tuwa k aplubkojot ari jaċċekka, ka pateejbba tā ir, kā to tulit redsejsem. Pre-żejjesħo strahdneeku, kahdu grib, wareja faderet par 7 puhri ruđsu, 7 puhri meesħu un 5 puhri ouusu. Kad nu reħkina peħz isgħajnejha gada żenā, puhru ruđsu 2 rbl. 50 kap., puhru meesħu 2 rbl. 25 kap. un puhru ouusu 1 rbl. 25 kap., tad isnahk par wiċċu lopā 39 rbl. 50 kap. Wiċċi zit, kā kartuseli, salmi, feens u. t. t. ir-feewas dala. Par to wiċċi jaċċet waħarrā pee lau k-darba. Bet dasħi biji taħdi, kās fadherexa tikai pa' ġu puhri no katra labibas. Kad far-ħeklinahs, zik tad tħalli isnahk?*) Nawa domajams, ka strahdneekum bux-eespejħjams no tif masas algħas kahdu puhru pahrdot. Wajt til wehl wareħs ar feewu un behrnejem iſtilk? Wiċċu to eewħrojot, ja spresx, ka strahdneeku kahrtas nahamiba ar lausħu flait augħx-ħanu palikx gruhtaka nel- tagħad, ja ta' netiks pahrlabota.

Laiweeschu tauta ir pehdejā laikā wifadā finā supri-
gahjuſe us preekſchu, bet pee ſchahs wifpahrigas tautas
attihſtibas ſtrahdneku fahrtai ir masa daliba bijuse.
„Sauzeetiſ“ gan teiz, ka ari daschs falps abonejot lai-
rakſtus. Bet zil tahdu gan bus? Warbut par tuhko-
ſchein ſahds weens. Schu rindiku rakſitatiom nam

¹⁾ No ta paſcha maſā atikuma attriti wehlaba daka preeliſt
vihara vayabas am vayas tihabas. W. 26

finamā neweens tahds kalps, kas laikrakstus lasītu, išne-
mot daschu amatneku. Tahlaik zeen, forepondents domā,
ja tik kalps gribeshot lasīt, tad vāreshot dabut no lai-
mina laikrakstus un grahmatas, kad pats nespēhsot
eebahdatees. Loti labi! Bet pee mums strahdneeks
preeksh tam wehl par dauds māj isgħiħtots, lai tam
butu tħadha lasschanas kahrija, ka tas' eetu pee laimina
faimneka luħgħtees grahmatas un laikrakstus, kas war
but foweenot ar nepatilħanahm. Kacru deenu no
agra riħta liħds weħlham wakaram strahdajot, tam neat-
leek loika pa wiċċu nedelu us grahmata ne domat. Ta-
deħħi naw nekahds briħnum, kad ari swieħtdeen prahs
nenefahs us lassħanu, bet ziturn, kur war kopā ar
draugeem kahdu briħtan briħwi pawadit. Tahdeem
apstahlkleem pastħawtot, muħsu salpi ari newar pee
beedribam finamā meħra peedalitees un tur sawus
walas briħħus pawadit; jo muħsu beedribas eet
pa leelakai dakai tahdi, kas waixraf isgħiħtoti un
kas ar kalpeem nefaeet. Tadeħħi tee no beedribam at-
raujahs un ismellek ziturn facefħanas weetas, wiċċwaix
krogus, kas ir-leeli isgħiħibas aiskawetajji. Wiċċu to
eeweħrojot, ja-atħiġ, ka peħdejja newar pee muħsu strah-
dneku kahrtas waixrotes, ka butu wajadsgħi. Tomehr,
lai tautas attihxiba un labklahxiba waixroto, tad ja-
għidha par katra tautas lożekka labkloħxibu un isgħiħibu.
Bet kur to lai nem pee strahdnekeem, kad dauds fain-
neeli laikrakstus wehl nelaşa. Loti nosbehlojami, jo
muħsu kroxa fainnekeem, kam dauds masakas mafsa-
ħanas, nela d'sin teem, tas' nebutu wiċċi ne-eespeħjams.
Tadeħħi wajag waixraf gaixma! —

Ar d'simtsbuschanas atzelschanu Baltijas gubernās tika semnekeem dāhwata pirmā un svehtakā zīlweku teesība, tas ir brihwiba, bet bes semes. Tā tika agralee d'simtslandis pahrwehrsti par proletareescheem, jeb laudim gandrihs bes ihpaschuma. Zour to nahza Latweescheem tahdi laiki, par kureem Oto fon Rutenbergs teiz, ka tee esot bijuschi gandrihs flīstaki, nekā d'simtsbuschanas laiki. Tee bij wifeem pašstamee klausības laiki. Bes semes polikuscheem semnekeem wajadseja, lai bādā nemirtu, wifas d'simtslungu pagehreschanas iepildit. Tais laikos Latweeschu tauta piedishwoja gruhtas deenas.

Zaur Kreewijas Keisara schehlastib⁹ weena dala tagad nahks pee semes ihpachuma, mahjas par d̄simtu eepehrkot. Bet leelaka semneelu dala, muhsu strahdneeku kahrio, paleek tohdā pat buschanā, kahdā senak wisi semneeki atradahs. Ja tik, kā jau minets, schis stahwollis nepaleek us preelschu fliskaks. Jau tā salps nebauda nelad p̄ilnigad brihwibas, bet ar lauschu flaita augfchanu, kā peerahdits, masinafeeds neweens algas, bet ari brihwiba, jo neweens strahdneeks nedarihs sawa darba dewesa prahtam preti, kas negribehs darbu yasaudet.

5.

Wispahriga dala.

Keisara deenas Maffawâ.

I.

10. maijā parahdijs Maſkawa neaprakſtamā jaufumā un grefnumā. Jau no paſcha agra rihta nepahtredſami ſauſchu bari, ſwehſtu drehbēs gebrbuſchees, ſteidsahs uſ tahn weetām, kur gaidiſa Keiſaru rebrauzam. Wiſas eelas mudſheja no zilwekeem, jo gandrihs wiſi Maſkawas eedſhwotaji atradahs uſ eelām. Pulkſten 2 puſdeenā norihbeja tremi, no Painižka torna 9 leelgabalu ſchahweeni, un baſnizu ſwoni poſludinaja, ka ſwehſtu brauzeens drihs fahlftees. Wehl trihs leelgabalu ſchahweeni norihbeja pee Petrowſta pils, iſ kuraš tač brihdī iſnahja Keiſaru Majestetēs, pawanditās no dauds augſtmaneem. Keiſars fahpa uſ ſirga, Keiſareene eerehma weetu karitē un ſwehſtu brauzeens fahlftees.

Us wifa, 7 werstes garā, jauki puschkotā zela, no Petrovška pilis līhds kremla pilei, stahweja katrā pusē zem pa diži rindām saldati, aiz teem atkal diwas rindas goda fargu is pilsehtas eedishwotajeem un tad aiz teem, pa trotuareem, wifām tuvakām eelām un platscheem, nepahrflaitami lauschi pulki. Stadinska lauks, starp Petrovška pilis un gawiles wahheetem, bij pilns ar simteem, tuhlfoschesem zilwelu. Wifā namu logi us garās Twerflajās eelas stahweja atwehti un pilni ar skatitajem. Nami bij us jaunko puschkoti ar karogēem, tēpiķiem, transparenteem, sakumeem un puķem. Pat daschi namu jumti bij ar farkanu un baltu drāhnu pahwilkti. Gar abām zelmalām stahweja, ik pa 20 asu, garās fahrtis, peekahrtas ar lēeleem un masakeem karogēem, un ne augstu no semes, atradahs pee fahrtim wifū Krewijsas gubernau wopeni pessiprinati. Daudz meetās stahweja leelas, augstaš estrādes, pildītas ar tuhlfoschesem

skatitaju, un kofchi isbuhweti pawilsoni, pee kureem depu-
tati Keisaru apswezinaja. Paschā kremlī, no pesti-
schanas wahrteem, gar mašo Nikolai pili, gandrihs libds
paschais leelajai Keisara pilei stahwesa diwās xindās 600
pagastu wezakee. Starp kureem ari 12 Latweeschi, 10 iš
Kursemes un 2 iš Widemes. Pee wiſam baſnizām uſ
Twerskaja eelu stahwesa garidsneeki ar fruehtām bildem
un baſnizas karogeem, Keisaru Majestetes ſmehtidami un
karſtas aiflubhgſchanas Wineem zekā libdū raididami.
Nerimſtoſchi „urrah“ fauzeeni, jauklamees ar boſnizu
pulksteru dimdeſchanu, leelgabalu ruhzeeneem, bungu
ſteeneem un kara muſikas ſtarām, pawadija Augſtos
Weesus pa wiſu brauzeena laiku. Brouzeens ſteepohs
kahdas diwi werſies gorumā. Keisaru Majestetes pawad-
ija wiſi Wina Familijas lozeli, daudi ahrsemju prin-
tschi un augſtmami, un deputati iſ daschadām Uſijas
ſemēm, ſarvōs raibi jo raihbōs tautas apgehrbōs. Stol-
tee jahjeji, gehrbuschees ſelta un ſudraba drehbēs, kara
wihi jahſchus, ſpihdofchās brunās, puſchloti ar daudi
goda ſhmēm, haltōs, farkanōs, filōs un melnōs, ar ſeltu
un ſudrabu bagati rotačōs mundeerbōs; ſelta kariteſ un
rati, — wiſe tas bij tik leelifki kofchā, fa to nemas
newar ar wahrdeem apralſit, un zilwekam, kas to pats
now redſejis, nekad now eespehjams, taħda jaukluma un
kofchuma ſarwām gara azim preeſchā ſtabdit.

Augstais Semes Tehws sehdeja us balta sirga un

ais Wino, us maseem sirgeem, Leeknasi, Tronamantineeks
Zesarewitschs Nikolajs Alekandrowitschs un Juris Alek-
sandrowitschs. Augstā Semes Mahte brauza selta ka-
ritē ar 8 valteem sirgeem un pee Winas sehdeja Winas
Meita, Leelknaseene Rfenija Alekandrowna. Gaviles
wahrteem tuwojotees norihbeja 71 leelgabalu fchahweens,
par ūnu, ka Keisaru Majestetcs ee-eet Sawā pirmajā
galwas pilsehtā. Pee gaviles wahrteem Keisaru sagai-
dija un apsweizinaja Maskawas generalgubernatora, knass
W. A. Dolgorukowas jahschus, pawadits no saweem ad-
jutanteem un ofizeereem. Pee wezajeem gaviles wahr-
teem Keisaru apsweizinaja Maskawas pilsehtas galwa,
13. N. Tschitscherins ar domes un pilsehtas waldes
lozelkeem un Maskawas pilsonau un amatneku waldes
wezakeem. Is paviljona pee Strafnowa klostera isnahza

Maistrawas gubernas žemistroas valde ar ſaru preefte-
neku D. A. Naumowu un apfweizinaja Keisaru, un uſ
Twerſlajad plazi, pretim generalgubernatora pilei, atkal
Keewu muischneeziba ar ſaru preefteſtahwu, graſu A.
W. Bobrinsku. Pee Woſkrefenſka wahrteem fagaidija
Keisaru Maſlawas gubernatoro W. S. Perſiljewſ lihds
ar gubernas valdes augſtakem eerehdneem. Pretim
Twerſlas wahrteem ſwehtiku brauzeens apſtahjohs, Kei-
ſars noſahva no ſirga, Keisareene atſtahja kariti un,
Muſhu Augſtre Waldineeli no ſaweejem pawaditi, ee-
gahja Twerſlas luhgſchanas naminā. Tur no preeſte-
reem ſwehtiti un Deewu peeluhguſchi, brauzu Winu
Augſtibas zaur Twerſlas wahrteem pahr ſarkano plazi,
kur Witru apfweizinaja 7000 dſeedataji un dſeedatajas
ar ſlawas dſeefmu un „Deewo fargi Keisaru.“ Dſee-
dachanu pawadija orkeſtris, fastahwoſchs if 1000 muſi-
fanteem. Pee peſtischanas (Spaſka) wahrteem fagaidija
Augſtos Weefus Maſlawas kara ſpehla komandants,
infanterijas generalis A. R. Fridrichs, lihds ar daudſ
ſchtaba un wirſofizeereem. Zaur peſtischanas wahrteem
iſbraukuſchi, Muſhu Augſtais Semes Tehws apſtahjabs
pee pagastu wezakeem un wiau ſwezinajumus ar laipnu
galwas palozischanu ſaxendami, eegahja pilsgalmā.
Laimes mihmira bij nolehmufe, ka Augſtais Semes
Tehws peetureja taī weetā, kur ſtahweja Baltijas pa-
gastu wezakee, un taī tad tee wareja ſaru mihlotu Semes
Tehwu it tuwumā apluhkot. Pilsgalma baſnizās fa-
gaidija Augſtos Weefus pilſehu galwas, Baltijas muisch-
neezibas preefteſtahwi un daudſ augſti fungi un fun-
dzes. Ahrpus baſnizās fagaidija Keisaru fw. ſinode un
garidsneeki, nesdani fw. Krufus un ſwehtitu uhdeni.
Nowgorodas mitropolits Iſidoras ſwehtija Keisaru Ma-
jefteſteſ, un Wiaſcem baſnizā ee-ejot norihbeja 85 leel-
gabalu ſchahweeni, un pehz Deewa peeluhguſchanas, kād
Keisars pilſi eegahja, tad 101 leelgabalu ſchahweenis pa-
iſludineig. Ka ſwehtku brauwanas noboldes.

Wakara daschi privat nami mirdseja jaufas ugunis.
Vate kroneschana swchtdeen, 15. maijä.

Behrfonß.

Daschadas finas.

No eeffschemes.

„Austras“ jeturtais fugis „Jupiteris“ kas schim
brihscham gul Londonas osia, drihsā laikā nobraukschot
us Kardiju, eereneschot tur oglu lahdiarū un tad doscho-
tees zelā us Hongkongu, Rihnā. Par scho braukumu
fugis dabuschos ap 11,500 rbi.

Illustriert nach einer ausgedruckten Form des Schriftstückes.

Mr. Waldemars, Keisariskas Kreewu tīrgoschanaas lugneezibas beedribas darišchanu wedejs, sīo "Baltijas Webstn.", ka ščo paawāfār' Kursemes juhralā buhweschot 10 lugus tablbraukschanaai un 10 preeksch braukschanaas gar juhralām. Widsemē buhweschot 4—5 leelus sehgelslugus. Azim redot attihstotees un iisplatotees lugu buhweschana Baltijas gubernāds.

W. pagasta Lejas Uhtenos nomira scho pawafar' ubags, kuresh fawa muhscha pehdejäs deenäs mitinajahs no labfirdigu lauschu mihlestibas dahwanam un no pagasta magasinas. No tahdeem, tilk trefneem eena hukumeem gan ir tam wistaupigakam nebus eespehjams eefrahtees tabs mantas, ko ruhsa un kodi saehd un pehz luraas tee pagani dsenahs, todehk nekahd brihnum, ka schim ubadsitam neatlika ne tildauds pakat, or ko wina isdehdejufchäss meefas us pehdejo dusu godam pawadit. Minetu mahju faimneess — goda wihrs budams un sawa Ardi atsihadams, ka schim ubagam taha pat teesiba us godigäm behrem, ka jebkuream augstmanim, jo neba nuschis nelaikis wainigs, ka Deewüs winu nebija apfwehlijis ar laizigäm mantam — apgahdaja wisu, kas wajadügs, un eeluhdsfa sawus faimiaus un passihstamus, nelaika Gailischu Jchtscha truhdu atleekam parahdit to pehdeju godu. Ta nu ubadsira meefas tila no tautas brahkeem godam us kapfehtu waditas. Dascha osara, kas eebira ubadsira kapä un smagäs noyuhtas, isvildija pee scha ubadsira kapa behru-runas. Dusi faldi, wezois Gailiti, pastara deenä ir Tewi modinahs ta pate basune, kas aiflanchs teem, pee kuru sahrkeem turetas gazu garas behru-runas !

Kruhminu Janis.

Igaunija. „Wirulane“ rafšia, ka Peales apgabalā laudis leelā pulkā gribot atstahit Lutera tizibū un pahristitees pareistizibā. Wahzu awised gan ispausshot, ka laudis us to topot mušinati, bet tas ne-efot teesa, tahs domas iszehlufschahs laushu paſchu wiđū. Gemeſlis, kapehz wini, atstahjot Lutera tizibū un gribot peenemt pareistizibū, efot mihlestiba pret Semes Tehwu un daſhi winu dſhwes jautojumi, lueus ne-efot brihw minet laikrafſā. Ihpafchā rakſtā, kas lihds ar lubguma rakſtu pa laudim zirkulejot, efot ſkaidreem wahrdeem teikto: „Kad Jumis waigā, kapehz gribat peenemt pareistizibū, tad fakai, kā mihlestiba us Semes Tehwu Juhs us tam pomudina, bet ne, ka Juhs ſahrojat dwehſeku ſemi waj faut fo zitu nelikumigu.“ Lubguma rakſtam efot kahdi 600 parakſti.

Semneeku krahshanas un aisdoschanas laju dibi-nashanas fahrtiba. Uz Keisara Majestetes vawehli waldochais senats lizis nest preefschâ finanzministra siav-jumu no 8. februara 1882, q. sem Nr. 1443, p. ee kaniwisch waldocham senatam, dehl wajadfigas eerihloschanas, zek preefschâ norastu no 25. janwarî 1883. gadâ Wisaugstaki apstiprinata walts padomes spreeduma — ar shahdu saturu: Walts padome ir walts fainneezi-bas un likumu saweenotôs deparlamentôs un sawâ pilna sapulze, p. e. finanzministra preefschlikuma pahrbaudischanas par semneeku krahshanas un aisdoschanas laju dibinaschanas fahrtiba, shahdi isspreeduse: Papildinot peederigos likumu nosazijumus, noteilt shahdus nolikumus: 1) Finanzministrum, p. e. notifikas weenofschahnas ar eelschleetu ministri, teek atwehlets, semneeku krahshanas un aisdoschanas laju dibinaschanu atlaut, fa ari, ja butu wajadfigs, zitreisejo walts-semneeku un apanschu-resora un kareiwu-koloniju semneeku pastahwochhas palihdsibas un krahshanas lajes reorganiset. 2) Semneeku bankas un krahshanas lajes war us summahm, kas no privat personam dotas waj no semistiba-eestahdem un laukpagasteem preefsch schi mehrka tikufchas nospreestas, tanis weetâs tilt dibinatas, kur tas, p. e. finanz- un eelschleetu ministra tuwakas apspreeschanas, israhditos par wajadfigu un eespehjumu, israemot tahs weetas, kur krahshanas laju fabeedribas postahw. Semneeku banku waj krahshanas laju atwehreschana schaiss heidsamajâs weetâs teek atwehleta tikai tanis gadijumos, kad no privat personam dahwanas preefsch tahdu banku waj laju dibinaschanas tahdâs weetâs ihpaschi teek p. sneegtas. 3) Nolikumu islaishana, kas rihloschanu, daschana fahrtiba, pahrwaldes un usraudibas fastahdischanu par 1. art. minetam eestahdem nosaka, teek schim brihscham uswehleta finanzministrum saweenibâ ar eelschleetu ministri, ar to nosazijumu, ka us preefschu, kad p. e. preefschwojumu mehra jauno semneeku kredit-eestahdu eerihloschanas galwenee pamati teek isstrohdati, schee paschi tad likumu-dewoschâ fahrtibâ teek stahditi preefschâ dehl pahrbaudischanas un apstivringoschanas.

Uz spreeduma stāhw rakstīts: *Reisora Majestete ir Wifaugstaki apstiprinojis valsts padomes pilnā sapulcē tausito spreedumu par semneku banku un krāhschanas kafu dibināšanas fabrtību, un paņehlejīs to iissildit.*

Parakstījies: Valsts padomes preefekšfēhēdētājs Mihails. 25. janvarī 1883. g.

